

UCHWAŁA NR XXIX/170/2021
RADY GMINY PARYSÓW
z dnia 11 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) Rada Gminy Parysów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Parysów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Stanisław Bogusz

Przewodniczący Rady

Marek Zimniewski Bogusz

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/170/2021
Rady Gminy Parysów
z dnia 11 lutego 2021 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
na lata 2021 – 2025**

Parysów 2021

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym.

Jednym z kluczowych terminów niniejszego programu jest „rodzina”, która stanowi fundament społeczeństwa i bez niej trudno sobie wyobrazić jego funkcjonowanie. Rodzina, jako najważniejsze środowisko w życiu człowieka, kształtuje jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące członków rodziny powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa określa szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Parysów ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2021 – 2025 w miarę potrzeb i sytuacji społecznych oraz mając na uwadze stan epidemii w kraju mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).

Program jest spójny z programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Parysów,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Parysów.

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Innymi słowy, przemoc w rodzinie to intencjonalne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny.

Pojęcie przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie, których najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie. Są to:

Intencjonalność – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.

Dysproporcja siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.

Naruszanie godności i praw – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)

Powodowanie cierpienia i szkód – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
- **Przemoc psychiczna** – naruszenie godności osobistej - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;
- **Przemoc seksualna** – naruszenie intymności - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – naruszenie własności - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.
- **Zaniedbanie** – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PARYSÓW

Gmina Parysów liczy 4179 mieszkańców (stan na 31.12.2020r) z czego 2109 osób stanowią kobiety. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, mężczyźni między 18-64 rokiem życia w liczbie 1351 osób- oraz kobiety między 18-59 rokiem życia – 1126 osób

Wg. zbioru danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Parysów realizowano procedurę Niebieskiej Karty w następujący sposób:

Tab.1 Procedura Niebieskiej Karty w Gminie Parysów

Rok	2017	2018	2019	2020
Procedura Niebieskiej Karty	17	23	32	24

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych ze zbioru Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

IV. ADRESACI PROGRAMU:

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Parysów, głównie skierowany jest do:

- 1) Ofiar przemocy w rodzinie:
 - dzieci;
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych;
 - osób starszych;
 - osób niepełnosprawnych;
 - świadków przemocy w rodzinie;
- 2) Sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi przemocą;
- 4) Społeczności lokalnej.

Cel główny programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu:

I. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.

Zadanie 1.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Cel Zespołu:

Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania Zespołu:

- 1) kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;

- 2) przyjmowanie zgłoszeń dot. przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy;
- 3) wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy;
- 4) kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów;
- 5) monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi;
- 6) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty;
- 7) gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej;
- 8) bezwzględne stosowanie podstawowych zasad reżimu sanitarnego i zasad dotyczących zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 zgodnie z wytycznymi Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego Wydział Polityki Społecznej w Warszawie;
- 9) analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy;
- 10) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art 2 §2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie 2:

Kontynuacja wsparcia dla osób doznających przemocy o pomoc psychologiczną i prawną w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonych Przepęstwem na terenie Gminy Pilawa dla adresatów mieszkańców Gminy Parysów, w formie stawiennictwa osobistego oraz teleporad w dobie pandemii.

Zadanie 3:

Poszerzenie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Uzależnień o dostępność teleporad.

II. Wsparcie terapeutyczne i psychologiczne dla ofiar przemocy w rodzinie i osób uzależnionych oraz dla sprawców przemocy

Zadania punktu:

- udzielanie wsparcia emocjonalnego;
- udzielanie wsparcia psychologicznego;
- prowadzenie działań informacyjno- konsultacyjnych oraz terapeutycznych dotyczących spraw związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- gromadzenie i udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy;
- zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy;
- podejmowanie działań interwencyjnych;
- współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- prowadzenie poradnictwa profilaktyczno – ostrzegawczego dla sprawców przemocy oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

III. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego

Zadanie 1:

Przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cele realizacji zadania:

- a) umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz GOPS, KPP, szkołach i placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji;
- b) ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej;
- c) rozpowszechnianie broszur i ulotek dot. zjawiska przemocy;
- d) publikowanie na stronie internetowej Gminy Parysów, GOPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Zadanie 2:

Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością

Cel realizacji zadania:

Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

1. Dzieci i młodzież

- promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach i świetlicy szkolnej;
- realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy;
- wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji (zajęcia terapeutyczno – artystyczne odbywające się w Placówce Wsparcia Dziennego w Parysowie)

2. Dorośli:

- konsultacje z terapeutą;
- terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- uczestnictwo w grupie AA oraz grupach terapeutycznych odbywające się w Garwolinie w siedzibie Poradni na ul. Staszica 18.

IV. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie

Zadanie 1:

Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Cel realizacji zadania

- podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy;
- profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych;
- udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z tematem przemocy domowej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Urząd Gminy w Parysowie;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny;
- 6) Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie;
- 7) Placówka Opieki Zdrowotnej;
- 8) Placówki Oświatowe;
- 9) Sąd Rejonowy w Garwolinie.

VI. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki zaplanowane w budżecie GOPS na 2021r.

Przewodniczący Rady

Marek Stanisław Bogusz

Przewodniczący Rady

Mark Stanisław Bogusz